21/04/2021

Μητροπολίτης Αργολίδος: “Το σύνδρομο του πρωτόπαπα Αββακούμ”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος

Του Σεβ. Μητροπολίτου Αργολίδος κ. Νεκταρίου

Πρόσφατα έπεσε στα χέρια μου το βιβλίο «Ο βίος του πρωτόπαπα Αββακούμ», από τις εκδόσεις “Κέδρος”. Το είχα διαβάσει πριν χρόνια, όταν πρωτοεκδόθηκε και θέλησα να το ξαναδιαβάσω. Έχω την αίσθηση ότι υπάρχουν κάποια κοινά στοιχεία με την κατάσταση που ζούμε στον εκκλησιαστικό χώρο και ιδιαίτερα με την αναστάτωση που έφερε ο COVID 19.

Ο πρωτόπαπας Αββακούμ γεννήθηκε το 1620 και πέθανε το 1682. Καταδικάστηκε σε θάνατο δια πυρός. Ήταν γόνος λευιτικής οικογένειας. Ο πατέρας του ιερέας, αλλά εξαρτημένος από το πάθος του αλκοολισμού. Το πρώτο που μπορούμε αβίαστα να σημειώσουμε είναι πως το τραύμα που υπέστη απ’ τον μέθυσο ιερέα- πατέρα του, τον οδήγησε αργότερα σε μία ακραία ασκητική

πρακτική. Χειροτονήθηκε διάκονος 19 χρονών και πρεσβύτερος 21 χρονών, παρά τους κανόνες, που είναι ιδιαίτερα αυστηροί στο θέμα της ηλικίας. Δεν είναι τυχαίο ότι ο ίδιος θα γίνει σύντομα ο αυστηρός τηρητής των κανόνων. Και το έχουμε δει πολλές φορές το ίδιο έργο. Οι παραβάτες των ιερών κανόνων να γίνονται «κανονολόγοι» και να χρησιμοποιούν τους ιερούς κανόνες ως «κανόνια» κατά πως έλεγε και ο Άγιος Παΐσιος.

Στην πρώτη του ενορία, νέος, άπειρος και ακραίος προσπάθησε να επιβάλει τις ακραίες ασκητικές πρακτικές του, αλλά οι χωρικοί αντέδρασαν και τον έδιωξαν. Το ίδιο επαναλήφθηκε και στις άλλες ενορίες που ανέλαβε. Είναι αλήθεια ότι η ηθική κατάπτωση κλήρου και λαού την εποχή εκείνη ήταν έκδηλη. Και όλη αυτή η θλιβερή κατάσταση συνδυαζόταν με έναν πρωτογονισμό, δεισιδαιμονίες και στην καλύτερη περίπτωση με την τυπολατρία. Ο Αββακούμ έγινε μέλος της αδελφότητας των «ζηλωτών της ευσεβείας», που είχε επικεφαλής τον πρωτόπαπα Στέφανο Βονιφάτιεφ.

Τα προβλήματα άρχισαν όταν χήρεψε ο Πατριαρχικός θρόνος. Ο Αββακούμ και η αδελφότητα ήθελαν να γίνει Πατριάρχης ο Στέφανος. Τελικά Πατριάρχης έγινε ο Νίκων. Αυτό προκάλεσε την αντίδραση των ζηλωτών και του Αββακούμ, η οποία με αφορμή τις μεταρρυθμίσεις έφτασε σε ακραίες καταστάσεις. Ο Νίκων επιχείρησε μια λειτουργική μεταρρύθμιση της ρωσικής εκκλησίας, στρεφόμενη προς την Βυζαντινή παράδοση και τα Ελληνορθόδοξα Πατριαρχεία. Προέβη στη διόρθωση των λειτουργικών κειμένων που είχαν πολλά λάθη π.χ. το όνομα Χριστού προφερόταν Ισούς και προτάθηκε το σωστό Ιησούς. Το αλληλούια να ψάλλεται τρείς φορές και όχι δύο. Και το σημείο του σταυρού να γίνεται με τα τρία δάχτυλα και όχι με τα δύο.

Όλες αυτές οι μεταρρυθμίσεις θεωρήθηκαν από τους ζηλωτές ως αποστασία από την πατρώα πίστη. Ο Αββακούμ αποκάλεσε τον Νίκωνα «ενσαρκωμένο Αντίχριστο» και άρχισε την αντίσταση. Την εκκλησία την περιφρόνησε ονομάζοντας την «λησταρχείο» και υποστήριζε ότι *«καλύτερο είναι ένα αχούρι παρά μία εκκλησία».*

Ο Αββακούμ μπήκε πλέον σε μία περιπέτεια απίστευτη. Συνεχείς διώξεις, εξορίες, βασανιστήρια. Παντού κήρυττε την εμμονή κατ’ αυτόν στην “πατρώα πίστη” και ξεσήκωνε τον κόσμο εναντίον του αντίχριστου Πατριάρχη, εναντίον της αιρετικής Εκκλησίας.(Κάθε ομοιότητα με τα καθ’ ημάς είναι απλώς συμπτωματική…) Διακρινόμενος από έναν φανατισμό και θρησκευτικό πρωτογονισμό, έβλεπε τον Θεό μόνον ως τιμωρό και ευχόταν αν ήταν δυνατόν *«να πάρει το χάρισμα του προφήτη Ηλία και να κατακαύσει όλους τους αιρετικούς». «Δεν φοβάμαι ότι θα μαγάριζα τα χέρια μου, θα τα αγίαζα»* γράφει στην αυτοβιογραφία του. Πιστεύει ότι αν πεθάνει θα πάει δίπλα στο Θεό και θα γίνει “αταμάνος” του Θεού, να τιμωρεί ανελέητα τους αιρετικούς. Έτσι

γεννήθηκε το κίνημα των παλαιόπιστων, μία θρησκευτική κοινότητα που στερείται ιεραρχίας και μυστηριακής ζωής και ανακήρυξε άγιο τον Αββακούμ.

Όλη η όντως μαρτυρική ζωή του δαπανήθηκε για να μείνει πιστός στην “πατρώα” πίστη. Το κυριότερο που τόνιζε ήταν το σημείο του σταυρού να γίνεται με τα δύο δάχτυλα. Αυτό ήταν δείγμα της Ορθοδοξίας. Γράφει π. χ. για τον μοναχό Ιβάν Νερόνωφ, που είχε ξεσηκωθεί πρώτος εναντίον του Νίκωνα και στο τέλος δήλωσε μετάνοια:

«Από τα πολλά βάσανα δεν άντεξε ο φτωχός, ασπάστηκε τα τρία δάχτυλα και πέθανε».

Είναι λοιπόν, να λυπάται κανείς, γιατί ένας κληρικός δημιούργησε τόσα προβλήματα στην εκκλησία, έγινε υπαίτιος σχίσματος, υπέφερε ο ίδιος και υπέστη το μαρτύριο για θέματα επουσιώδη και δευτερεύοντα. Και να έχει την πεποίθηση ότι έτσι προστατεύει την παράδοση, την πατρώα πίστη.

Το σύμπτωμα του πρωτόπαπα Αββακούμ δεν είναι μοναδικό στην πορεία της εκκλησίας. Ειδικά τους τελευταίους αιώνες επανεμφανίζεται με ποικίλες μορφές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ημερολογιακή μεταρρύθμιση του 1924, θεωρήθηκε αιρετική παρέκκλιση και δημιούργησε το γνωστό παλαιοημερολογιτικό σχίσμα. Αν οι μεγάλοι πατέρες αγωνίστηκαν σκληρά και έφτασαν μέχρι το μαρτύριο για θέματα πίστεως ουσιώδη, που είχαν καίρια σημασία για τη σωτηρία του ανθρώπου, οι κατά καιρούς αναφαινόμενοι «ζηλωτές των πατρώων παραδόσεων» εμμένουν και αγωνίζονται για δευτερεύοντα θέματα που δεν θίγουν την ουσία της πίστεως της εκκλησίας.

Δεν θέλω να πλατειάσω αναφέροντας συγκεκριμένα γεγονότα των τελευταίων χρόνων. Τα γνωρίζουμε όλοι. Θα σταθώ μόνον στο θέμα της πανδημίας, που πήρε για μερικούς διαστάσεις θεολογικές και δογματικές. Είναι αλήθεια ότι ο COVID 19 έφερε στην επιφάνεια πολλές παθογένειες, πολλά υποκείμενα νοσήματα, τόσο στον κοινωνικό, όσο και στον εκκλησιαστικό χώρο.

Η πανδημία που τόσο ξαφνικά μπήκε στη ζωή μας, δημιούργησε μεγάλη αμηχανία. Ούτε η πολιτεία, ούτε η επιστημονική κοινότητα, ούτε η εκκλησία, πολύ περισσότερο ο λαός, ήταν έτοιμοι να το διαχειριστούν. Αυτό που φάνηκε εξ αρχής ήταν η φοβερή μεταδοτικότητα του ιού και κύρια αιτία μετάδοσης ο συγχρωτισμός. Έτσι η πολιτεία αναγκάστηκε να πάρει σκληρά μέτρα και μεταξύ αυτών το κλείσιμο των ναών. Κάτι τέτοιο είχε συμβεί στο παρελθόν μόνο στις περιόδους των διωγμών. Επόμενο ήταν να δημιουργήσει διχασμό και σύγχυση στο σώμα των πιστών και την διάθεση αντίδρασης, ιδιαίτερα στους "ζηλωτές των πατρώων παραδόσεων". Σε μεγάλο βαθμό έλειψε η νηφαλιότητα, η ψυχραιμία και είχαμε έναν καταιγισμό διάφορων αντιδράσεων.

Το πρώτο ήταν η αναζωπύρωση της αίσθησης ότι όλοι έχουν βάλει στόχο την εκκλησία και με αφορμή τον κορωνοϊο, επιχειρούν να την διαλύσουν. Γι' αυτό κλείνουν τις εκκλησίες, γι' αυτό αμφισβητούν την Θεία Κοινωνία κ. λ. π . Γνωστό σύμπτωμα, συνδυαζόμενο με τις θεωρίες καταστροφολογίας, συνομωσιολογίας, σιωνισμού, αντιχριστολογίας, προφητολογίας κ. λ .π.

Μία δεύτερη αντίδραση ήταν η άρνηση της αρρώστιας και του κινδύνου. Η άρνηση είναι μια ανθρώπινη άμυνα απέναντι σ' έναν μικρό ή μεγάλο κίνδυνο και σ' αυτό έχει πολλά να πει η ψυχιατρική.(Είναι γνωστό ότι οι καρκινοπαθείς ακόμη και σε τελικό στάδιο δεν μπορούν να δεχτούν ότι έχουν καρκίνο). «*Όλα αυτά είναι ένα ψέμα, μια απάτη που σκοπό έχει την χειραγώγηση των λαών και την επιβολή μιας παγκόσμιας υπερκυβέρνησης». «Πρόκειται για μια απλή γριπούλα, που την χρησιμοποιούν οι μεγάλες φαρμακευτικές εταιρίες για να πλουτίσουν».* Όταν τους αντιπαρατάσσεις στατιστικές και νούμερα κρουσμάτων, διασωληνώμενων ή νεκρών, διατείνονται ότι όλα αυτά είναι ψεύτικα στοιχεία, μια καλοστημένη απάτη.

Η ιατρική κοινότητα έδωσε κάποιες οδηγίες για την προστασία μας. Αποφυγή συγχρωτισμού, απολύμανση χεριών και χρήση μάσκας. Αν και για κάποιους από τους πολίτες η χρήση των υγειονομικών μέτρων θεωρήθηκε υπερβολική και για αρκετούς αντιμετωπίστηκε με αδιαφορία, για μεγάλη μερίδα των πιστών θεωρήθηκαν ένα ύπουλο χτύπημα. Αναπτύχθηκαν θεωρίες "θεολογικές", ότι ο ναός είναι αντιμικροβιακός κλωβός και δεν χρειάζονται μέτρα προστασίας. *«Τα μικρόβια και οι ιοί, καίγονται από την άκτιστη χάρη του Θεού»* κ. λπ. κ.λπ. Στην εκκλησία μπορείς να κρυολογήσεις, μπορείς να λιποθυμήσεις, να πάθεις έμφραγμα ή εγκεφαλικό, να γλιστρήσεις και να σπάσεις το πόδι σου ή το χέρι σου, όμως δεν μπορείς να κολλήσεις κορωνοϊό. Η μάσκα, το κυριότερο μέχρι στιγμής μέτρο προστασίας, θεωρήθηκε προδοσία πίστεως. Ένα καθαρά τεχνικό, ιατρικό θέμα, έγινε θεολογικό θέμα. Για τους σύγχρονους Αββακούμ αποτελεί βλασφημία του Αγίου Πνεύματος.

Με θλίψη διάβασα πρόσφατα για ένα περιστατικό που συνέβη σε ενορία της Αττικής. Κάποιος super ορθόδοξος μπήκε στο ναό χωρίς μάσκα. Ο ιερέας τον παρακάλεσε να σεβαστεί τις υγειονομικές διατάξεις και τις αποφάσεις της Ι. Συνόδου. Ο εν λόγω κύριος ούτε να ακούσει. Δημιουργήθηκε αναστάτωση. Ο ιερέας αναγκάστηκε να ειδοποιήσει την αστυνομία. Ο άνθρωπος αυτός πλήρωσε το πρόστιμο και ξαναμπήκε στην εκκλησία με προκλητικότατα και με την έπαρση του Φαρισαίου: «Ὁ Θεός εὐχαριστῶ σοι οὐκ εἰμί ὥσπερ οἱ λοιποί τῶν ἀνθρώπων». Την «ομολογία» του αυτή βέβαια δεν θέλησε να την κρατήσει για τον εαυτό του, αλλά την δημοσιοποίησε στα εκκλησιαστικά sites, εμφανίζοντας μάλιστα και την απόδειξη επιβολής προστίμου…

Προ ημερών μου τηλεφώνησε μία κυρία, άνθρωπος σοβαρός και με ενσυνείδητη πνευματική ζωή. Είναι πεπεισμένη για την αναγκαιότητα των μέτρων και τα τηρεί. Όμως στην εκκλησία όλοι την κοιτάζουν με περιφρόνηση γιατί φοράει μάσκα. Και ο πνευματικός της στην εξομολόγηση της απαγόρευσε να κοινωνήσει. Όχι γιατί έπεσε σε κάποια θανάσιμη αμαρτία, αλλά γιατί φοράει μάσκα…

Το εμβόλιο έγινε και αυτό ο στόχος των αρνητών. Ειδικά στον εκκλησιαστικό χώρο. Εμβόλιο κατά της ιλαράς, της μηνιγγίτιδας, της ηπατίτιδας, της φυματίωσης κ. λπ. επιτρέπεται να κάνεις. Όχι όμως το εμβόλιο για τον κορωνοϊό. Κυκλοφόρησαν μύριες θεωρίες, για τσιπάκια, για χρήση εκτρωμάτων, για τον επηρεασμό του DNA. Επιστρατεύτηκαν σεβάσμιοι γεροντάδες, παραπληροφορημένοι βέβαια και εκτέθηκαν ανεπανόρθωτα μιλώντας για ιατρικά θέματα που δεν γνώριζαν. Πολύ σοφά η Ιερά Σύνοδος πήρε θετική στάση, αλλά οι αρνητές και σύγχρονοι Αββακούμ είδαν και εδώ αιρετική απόκλιση και προδοσία της πίστεως. Παρακοή λοιπόν και απείθεια στην εκκλησία που πρόδωσε την πίστη! Κάποιοι μάλιστα αποφάνθηκαν ότι όσοι εμβολιάζονται «θέτουν εαυτούς εκτός εκκλησίας» και για να επανέλθουν θα πρέπει να γίνουν δεκτοί δια χρίσματος!

Μάταια σοβαροί επιστήμονες γράφουν και ξαναγράφουν κείμενα που υποδεικνύουν ότι όλες αυτές οι θεωρίες για χρήση εκτρωμάτων δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Οι αρνητές επιμένουν και θα επιμένουν. Δεν επιθυμώ να κάνω τον ειδικό, απλώς εμπιστεύομαι σοβαρούς και μάλιστα πιστούς επιστήμονες για θέματα που ξεφεύγουν από το γνωστικό μου αντικείμενο. Όμως θα ήθελα να απευθύνω ένα ερώτημα που με βασανίζει: Έχουμε σκεφτεί, όπως λένε οι στατιστικές, ότι όλοι εμείς οι «πολιτισμένοι» ζούμε εις βάρος των ανθρώπων του τρίτου κόσμου; Έχουμε σκεφτεί ότι καθένας από μας «τους πολιτισμένους» για να ζήσουμε με τις στοιχειώδεις ανέσεις (αυτοκίνητο, ψυγείο, ηλεκτρικές συσκευές κ.λπ) θα πρέπει να πεθάνουν τέσσερις άνθρωποι του τρίτου κόσμου; Και καλά ένας κοσμικός. Αλλά ένας χριστιανός και μάλιστα super ορθόδοξος πώς μπορεί να κοιμάται το βράδυ χωρίς τύψεις;

Πρόσφατα διάβαζα το εξής ανατριχιαστικό.

«Σήμερα ένα στα πέντε κινητά τηλέφωνα λειτουργεί χάρη σε κάποιο ορυκτό κομματάκι (ταντάλιο) που έχει προέλθει από το Κονγκό. Σε πολλές περιπτώσεις η εξόρυξη γίνεται από δεκάδες χιλιάδες ανήλικα παιδιά, φυσικά κάτω από άθλιες συνθήκες. Το ίδιο συμβαίνει και με τα playstation, τα laptop, ακόμα και με τους βηματοδότες. Δεν μιλάμε για τον 19ο αιώνα και τον περίφημο Λεοπόλδο Β’. Βρισκόμαστε στο 2021 και ακόμα κλέβουμε τους Αφρικανούς για να αγοράζουμε φθηνότερα κινητά τηλέφωνα».

Το έχουμε σκεφθεί αυτό όλοι εμείς που κατέχουμε και ένα και δύο κινητά και μπορούμε να στέλνουμε εμπρηστικά μηνύματα κατά των προδοτών της πίστεως; Δεν βλέπω καμία ανησυχία, ούτε διαμαρτυρία από τους ζηλωτές των πατρώων παραδόσεων ούτε καν από τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όταν πρωτοξεκίνησε η πανδημία ακόμη και η ιατρική κοινότητα βρέθηκε σε αμηχανία. Ίσως και κάποιες διαπιστώσεις να φάνηκαν ανεπαρκείς και αντιφατικές.

Είναι ένα από τα επιχειρήματα των αρνητών: Άλλα έλεγαν τότε, άλλα λένε τώρα. Με τον καιρό και τη συνεχή σε παγκόσμιο επίπεδο έρευνα, σήμερα υπάρχει μια τεράστια εμπειρία. Ο ιός είναι πράγματι επικίνδυνος, δεν λογαριάζει πλούσιους-φτωχούς, υψηλά ισταμένους και μη, μορφωμένους-αμόρφωτους, πιστούς και άπιστους. Έδειξε ότι και σε ιερούς τόπους, εκκλησίες, μοναστήρια, Άγ. Όρος, δεν κάνει διακρίσεις. Πολλοί επίσκοποι, ιερείς, μοναχοί, ολόκληρες μοναστικές αδελφότητες νόσησαν, άλλοι ελαφρά, άλλοι σοβαρά, άλλοι έχασαν την ζωή τους. Κυρίως κτυπήθηκαν οι αρνητές. Κάποιοι προς τιμήν τους έχοντας περάσει τη φρικτή εμπειρία της νόσου, αναγνώρισαν το λάθος τους. Άλλοι αδυνατούν να δουν την πραγματικότητα. Και πάλι προβάλλουν άμυνες και δικαιολογίες ή δικές τους ερμηνείες. «Ο τάδε δεν πέθανε από τον κορονοϊό αλλά από ενδονοσοκομειακή λοίμωξη ή είχε υποκείμενο νόσημα». Μου κάνει εντύπωση ότι κάποιες μοναστικές αδελφότητες ως αιτία θανάτου κάποιου μέλους τους, δεν αναφέρουν τον κορονοϊό, αλλά γενικά και αόριστα κάποια ασθένεια. Κατά βάθος δεν θέλουν να παραδεχθούν την πραγματική αιτία, γιατί νομίζουν ότι θα καταρρεύσει το..... οικοδόμημα της πίστεως! Αυτή όμως η στάση είναι άκρως επικίνδυνη για την υγεία και τις ζωές των άλλων. Γνωρίζω τέτοια παραδείγματα, που σε πολλές περιπτώσεις έχουν δημιουργήσει κρίση πίστεως σε παθόντες ή συγγενείς νεκρών εκ του κορονωϊού.

Κάποτε πρέπει να το καταλάβουμε. Οι χριστιανοί δεν είναι άτρωτοι. Όπως όλοι οι άνθρωποι αρρωσταίνουμε, υποφέρουμε, πεθαίνουμε. Η σχέση μας με τον Θεό δεν είναι «ασφάλεια ζωής». Με τη βάπτισή μας δεν υπογράψαμε κανένα «ασφαλιστήριο» με κάποια υπερφυσική allianz. Είμαι μέλος της Εκκλησίας σημαίνει ότι μπορώ να πονάω, αλλά μπορώ όμως και να ελπίζω. Χρέος όλων μας και ειδικά των κληρικών είναι να δείξουμε αυτή τη διάσταση στους πιστούς και να μην τους οδηγούμε σε μια εμπορική σχέση με τον Θεό. Να μην δίνουμε ψεύτικες εγκόσμιες ελπίδες, αλλά την πραγματική ελπίδα.

Για μια ακόμα φορά, θα αναφερθώ στο φαινόμενο της προφητολογίας και θαυματολογίας. Είναι ένα μέσο που το χρησιμοποίησε κατά κόρον ο πρωτόπαπας Αββακούμ, διακηρύσσοντας ψεύτικες προφητείες, όνειρα, οράματα ακόμη και θαύματα. Είναι κάτι που πουλάει πολύ στον κόσμο, ιδιαίτερα σε δύσκολες ιστορικές περιόδους. Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον κάποιος ερευνητής να συλλέξει όλες τις προφητείες που κυκλοφόρησαν αυτό τον χρόνο και να βγάλει τα συμπεράσματά του. Θυμάμαι πέρσυ τέτοιο καιρό, όταν ο κόσμος βρισκόταν σε αμηχανία και αγωνία, κυκλοφόρησε η φήμη ότι εμφανίστηκε σεβαστός γέροντας –κεκοιμημένος- και είπε σε λίγες μέρες ο ιός θα εξαφανιστεί. Δεν φταίει βέβαια ο γέροντας, αλλά τα άρρωστα μυαλά αυτών που το κυκλοφόρησαν, επιτείνοντας την αγωνία αλλά και την απογοήτευση των ανθρώπων.

Το σύνδρομο του πρωτόπαπα Αββακούμ, συγχωρέστε με, υπήρχε, υπάρχει και θα συνεχίσει να υπάρχει. Προσωπικά είμαι πιο αισιόδοξος για την εξαφάνιση του COVID-19, παρά για την αλλαγή της νοοτροπίας ενίων μελών της Εκκλησίας. Η Εκκλησία θα συνεχίσει να ταλαιπωρείται από τους κατά καιρούς αναφυόμενους Αββακούμ, που εκκολάπτονται σε νοσηρά εκκλησιαστικά περιβάλλοντα.

Κουβέντιαζα το θέμα με έναν αγαπητό συνεπίσκοπο. Είχε και αυτός παρόμοιες αγωνίες. Έχει φθάσει σε σημεία οριακά από την στάση κάποιων κληρικών και λαϊκών. Μεταφέρω τα λόγια του:

«Θα μου πεις τι κάνουμε; Κατά πρώτον θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι και οι άνθρωποι αυτοί είναι παιδιά του Θεού, είναι ποίμνιο μας. Ό, τι και να κάνουν, όσο και να αντιδρούν, όσο και αν μας κατηγορούν, δεν μπορούμε ως ποιμένες να τους απορρίψουμε, αλλά να τους οικονομήσουμε όσο μπορούμε».

Συμφώνησα. Όμως οφείλω να ομολογήσω ότι η ποιμαντική των ανθρώπων αυτών είναι ένας τομέας πολύ δύσκολος και χρειάζεται πολύ διάκριση. Με την εμμονή τους σε κάποια σχήματα, θα έλεγα ότι έχουν βρει μία ισορροπία. Μια απότομη διαταραχή αυτής της ισορροπίας, μπορεί να προκαλέσει μια αποδιοργάνωση και να φέρει τον άνθρωπο στην κατάρρευση. Να χάσει την πίστη του, αυτή την λίγη και στρεβλή και να βρεθεί μετέωρος. Όταν έχεις μυθοποιήσει κάποια πρόσωπα και καταστάσεις και δεις ότι διαψεύδονται, ότι ο βασιλιάς είναι γυμνός, αυτό μπορεί να οδηγήσει στην απόγνωση.

Στη Σοβιετική Ένωση, πριν μερικές δεκαετίες, όλη η προπαγάνδα στρεφόταν υπέρ του μεγάλου ηγέτη, του «θεού Στάλιν». Ακόμη και άνθρωποι που είχαν ταλαιπωρηθεί αφάνταστα, πίστευαν στην παντοδυναμία του Στάλιν, στην μεσσιανικότητα του. Το πρώτο σοκ ήταν ο θάνατος του. Ο Θεός πέθανε! Ήταν η πρώτη ρωγμή. Το δεύτερο μεγαλύτερο σοκ ήταν το 20ο συνέδριο όταν ο Χρουστσώφ απομυθοποίησε το μεγάλο ηγέτη και αποκάλυψε τα εγκλήματα του.

Τόσο ήταν το σοκ που υπέστησαν οι σύνεδροι, που μετά το τέλος του συνεδρίου, κάποιοι αυτοκτόνησαν. Και όπως έλεγε ο Άρθουρ Καίστλερ «τίποτα δεν είναι πιο οδυνηρό, από το γκρέμισμα ενός μύθου».

Θα αναφερθώ σ' ένα φαινόμενο των τελευταίων δεκαετιών, του γεροντισμού και της γεροντολαγνείας. Για να μην παρεξηγηθώ, θεωρώ την παρουσία των συγχρόνων αγίων γερόντων ως μια μεγάλη ευλογία του Θεού, που πλούτισε πνευματικά το σώμα της Εκκλησίας. Δυστυχώς όμως, επειδή η λέξη «γέροντας» πουλάει, εμφανίστηκαν και πολλοί άλλοι κατ' όνομα «γέροντες». Και οι άνθρωποι διψασμένοι τρέχουν κοντά τους, με κριτήρια κάθε άλλο γνήσια και ορθόδοξα. Βλέπετε κάθε γνήσιο νόμισμα κινδυνεύει να νοθευτεί και να παραχαραχτεί και να αποδειχτεί χωρίς αντίκρυσμα. Έτσι συνέβη κι εδώ. Αυτοί λοιπόν οι «κάλπικοι γέροντες», πιστεύω ότι έχουν κάνει πολύ κακό στις ψυχές των ανθρώπων. Δημιουργούν μία κλίκα γύρω τους, περιχαρακώνονται και απομονώνονται από το σώμα της Εκκλησίας. Κι εδώ συμβαίνει το εξής. Όταν π.χ ένα κόμμα πάει να διαλυθεί, δημιουργείται ένας εξωτερικός κίνδυνος για να συγκρατήσει τους οπαδούς. Το ίδιο συμβαίνει και στις σέκτες. Οι οπαδοί κρατούνται με την τρομοκρατία, την αίσθηση ότι όλοι μας επιβουλεύονται. Ακριβώς τα ίδια συμβαίνουν και σε μας. Οι «γέροντες» για να κρατήσουν τους οπαδούς δημιουργούν ή ανακαλύπτουν νέους εχθρούς της Εκκλησίας, που επιβουλεύονται την ύπαρξή της. Νεοποχίτες, νεοταξίτες, σιωνιστές, παπικοί, οικουμενιστές, Βαρλαμίτες, πουλημένοι πατριάρχες και δεσποτάδες κ.λπ κ.λπ. Έτσι η ομάδα νιώθει την ανάγκη να αμυνθεί και να περιχαρακωθεί.

Σήμερα, λένε, ο μεγάλος κίνδυνος είναι ο COVID-19 που χρησιμοποιείται από όλες τις νεοποχίτικες οργανώσεις για να υποτάξουν τον κόσμο και να εξαφανίσουν την Εκκλησία. Η μάσκα και το εμβόλιο είναι τα μέσα για την επίτευξη του σκοπού. Επομένως η άρνησή τους είναι ομολογία Χριστού! Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότεροι αρνητές «γέροντες» έπεσαν θύματα του κορονοϊού. Κάποιοι πέθαναν, άλλοι ταλαιπωρήθηκαν. Το κακό είναι ότι πήραν στο λαιμό τους και πνευματικά τους παιδιά. Ένας παθών μου εξομολογήθηκε ότι πλέον περνάει κρίση πίστεως. Είχε πιστέψει στον «γέροντα» και τώρα, πού είναι οι βεβαιότητες και οι επαγγελίες του; Να επαναλάβω τα λόγια του Καίστλερ: «Τίποτα δεν είναι πιο οδυνηρό από το γκρέμισμα ενός μύθου».

Θα τελειώσω με ένα πρόσφατο γεγονός. Όλων μας η αγωνία κληρικών και λαϊκών, εδώ και καιρό, ήταν αν θα παραμείνουν ανοιχτές εκκλησίες τη Μ. Εβδομάδα. Κυκλοφορούσαν διάφορα σενάρια, τα οποία επιτείνονταν από τα κρούσματα που παραμένουν υψηλά. Η Ιερά Σύνοδος σε συνεννόηση με την πολιτεία έφτασαν σε μία συμβιβαστική λύση. Και να πάλι το σύνδρομο του Αββακούμ. Η μετάθεση κατά τρείς ώρες νωρίτερα της Ανάστασης έγινε και αυτό θέμα δογματικό και κανονικό. Το διαδίκτυο άναψε και πάλι. Θυμάμαι την πρώτη χρονιά που άλλαξε η θερινή ώρα

οι «ζηλωτές των πατρώων παραδόσεων» δεν δέχτηκαν να αλλάξουν την ώρα. Τέλεσαν την Ανάσταση στη 1 μμ. Έτσι από παλαιοημερολογίτες έγιναν και παλαιοωρίτες!

Αναρωτιέμαι πάλι: Ο άχρονος Θεός κρατάει ρολόι για να κατακεραυνώσει όσους ξεφεύγουν από την ώρα; Οι κάτοικοι της Άπω Ανατολής, της Σιβηρίας κ.λπ που τελούν την Ανάσταση μερικές ώρες πριν, προδίδουν την πίστη τους; Είναι τόσο σοβαρό θέμα η αλλαγή της ώρας ώστε να προκαλέσει άλλον ένα διχασμό; Πότε θα καταλάβουμε ότι για τον Θεό δεν παίζει ρόλο ούτε η ώρα, ούτε τα κοσμικά έθιμα, αλλά το πώς θα γιορτάσουμε το Πάσχα. Κάτι λένε τα τροπάρια για μετάνοια, για συντριβή, για συσταύρωση με τον Χριστό. Ψιλά γράμματα…

Ελπίζω και εύχομαι οι φετινοί γιορτασμοί του Πάσχα να μην γίνουν μπούμεραγκ. Η χαρά της Ανάστασης να μην μεταστραφεί εις λύπην από τους ανεύθυνους αρνητές, που νομίζουν ότι ο κορωνοϊός θα εξαφανιστεί για λίγες ώρες. Είτε μας αρέσει είτε όχι, στον συγχρωτισμό ο κορωνοϊός θα κάνει πάρτι, αν εμείς δεν πάρουμε τα μέτρα μας. Μου έλεγε μία ασθενής που ταλαιπωρήθηκε δύο ολόκληρους μήνες στο νοσοκομείο και δεν ξέρω πόσο καιρό ακόμη στο φυσιοθεραπευτήριο.

«Η ευθύνη είναι δική μου. Δεν πρόσεχα ιδιαίτερα και πρόσεχα τι θα πουν οι άλλοι. Ντρεπόμουν να φοράω τη μάσκα για να μην με ειρωνευτούν. Καθαρός εγωισμός. Και έλεγα: Θα φυλάξει ο Θεός. Κατάλαβα ότι δεν είναι έτσι. Όταν ο Χριστός βρέθηκε στο τάφο του Λαζάρου, δεν διέταξε το λίθο να κυλίσει. Αυτό μπορούσαν να το κάνουν οι άνθρωποι. Έκανε αυτό που δεν μπορούσαν να κάνουν οι άνθρωποι. Να αναστήσει τον Λάζαρο!»

Γνώριζα από παλιά έναν υπέροχο άνθρωπο, συμφοιτητή στο πανεπιστήμιο. Πάντα τον θαύμαζα για την καλοσύνη, την ευγένεια, το μόνιμο χαμόγελο του. Πολύ νέος έφυγε για το Άγιον Όρος. Υπόδειγμα μοναχού. Πριν μερικές μέρες προσβλήθηκε από κορωνοϊό. Απ’ ό, τι έμαθα, ταλαιπωρήθηκε αφάνταστα. Ο θάνατός του μας προξένησε σ’ όσους τον γνωρίσαμε και τον αγαπήσαμε, πολύ θλίψη. Χθες ήρθε από κάποιον κοινό φίλο το τελευταίο του μήνυμα.

«Χαράλαμπε, στο λέω εγώ που ήμουν αρνητής του κορωνοϊού και της μάσκας. Στο λέω εγώ που έλεγα ότι είναι μία γρίπη και τώρα είμαι στο νοσοκομείο Παπαγεωργίου με κορωνοϊό και δεν ξέρω τι θα γίνει. Ό, τι πει η Παναγιά. Τώρα κατάλαβα ότι δυστυχώς άθελα μου έπαιζα το παιχνίδι αυτών που θέλουν το κακό μας. Άθελα μου τον διέδοσα γιατί αντιστεκόμουν, όπως πίστευα. Νόμιζα ότι είμαι άτρωτος. Κι όμως για τις αρρώστιες είναι οι γιατροί ειδικοί. Εμείς οι χριστιανοί μόνο για την ψυχή μας μπορούμε να μιλάμε. Να προσέχεις και να προσεύχεσαι για μένα».

«Αυτή την ώρα στο Καθολικό της Σκήτης της Αγίας Άννης στο Άγιον Όρος γίνεται η εξόδιος ακολουθία. Τα λόγια του κεράκι μου στην μνήμη του».

Ας είναι αυτή η σπαρακτική κραυγή του ένα μήνυμα για όλους μας, αρνητές και μη.

Καλή Ανάσταση!

Ο Αργολίδος Νεκτάριος